

Warszawa, 18.10.2024 r.

Szanowny Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów
w miejscu

List otwarty

Szanowny Panie Premierze,

w imieniu ekspertów i pasjonatów bezpieczeństwa na drodze, skupionych wokół Stowarzyszenia Partnerstwo dla Bezpieczeństwa Drogowego, zwracamy się do Pana z prośbą o osobiste wsparcie Krajowej Rady BRD w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce. Co jakiś czas opinia publiczna jest poruszana tragicznymi wypadkami drogowymi, które powodują nieodwracalne skutki materialne i społeczne, pokazując ułomności obecnego systemu organizacji i nadzoru nad ruchem drogowym w Polsce.

Wypadki drogowe powodują ofiary ludzkie oraz generują koszty społeczne, które stanowią blisko 50% wszystkich kosztów transportu. Dane, przedstawione w dokumencie Ministerstwa Infrastruktury "Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działania realizowane w tym zakresie w 2023 r." wskazują, że koszty wypadków drogowych i kolizji drogowych w roku 2022 wyniosły 52 miliardy złotych – czyli około 1,7% PKB - z czego 37,9 miliarda złotych to koszty wypadków.

Z zaniepokojeniem obserwujemy statystyki wypadków drogowych w tym roku. Po znacznej poprawie w latach 2022-2023 widzimy tendencję wzrostową. Naszym zdaniem wynika to z poczucia obywateli, że pomimo wzrostu wysokości kar, istnieje małe prawdopodobieństwo ich egzekucji.

Panie Premierze,

w Polsce obowiązuje Narodowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (NPBRD) na lata 2021-2030. To strategiczny dokument, który określa cele, priorytety oraz działania służące poprawie bezpieczeństwa na polskich drogach. Został on stworzony przez administrację publiczną we współpracy z instytucjami naukowo-badawczymi, organizacjami pozarządowymi i niezależnymi ekspertami, a jego głównym celem jest ograniczenie liczby wypadków drogowych oraz ich skutków, zwłaszcza liczby ofiar śmiertelnych i ciężko rannych. Podstawowym celem programu jest tzw. "Wizja Zero", czyli dążenie do zmniejszenia liczby ofiar śmiertelnych i ciężko rannych w wypadkach drogowych do zera. Program jest spójny z najważniejszymi rekomendacjami międzynarodowymi m.in. Organizacji Narodów Zjednoczonych i Unii Europejskiej, a także kluczowymi dokumentami krajowymi, odnoszącymi się bezpośrednio lub pośrednio do problematyki bezpieczeństwa ruchu drogowego. Niestety, świadomość istnienia Programu oraz znajomość jego zapisów jest znikoma, a dodatkowo nie są one konsekwentnie wdrażane. Uważamy, że rzetelne egzekwowanie zapisów tego dokumentu, którego pierwszym filarem jest "System zarządzania bezpieczeństwem ruchu drogowego", umożliwi w znacznym stopniu poprawę bezpieczeństwa drogowego.

Systemowe zarządzanie to słowo-klucz w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa drogowego. Zdajemy sobie jednak sprawę, że obecnie opinia publiczna oczekuje szybkich decyzji i natychmiastowych wyników. Zauważamy i doceniamy powstanie międzyresortowego zespołu na rzecz poprawy bezpieczeństwa drogowego, którego zadaniem jest przygotowanie nowych regulacji prawnych.

Uważamy jednak, że w obecnej sytuacji najpilniejszą sprawą jest podniesienie skuteczności systemu egzekucji już istniejących przepisów. To obszar, który naszym zdaniem z jednej strony wymaga najwięcej uwagi ze strony decydentów, z drugiej w namacalny sposób pokaże społeczeństwu, że państwo nie zgadza się na łamanie prawa i bandyckie zachowania na drodze. Należy przeprowadzić w trybie pilnym, z udziałem najlepszych ekspertów z obszaru prawa, analizę przepisów w kontekście stosowania istniejących już regulacji, tak aby wyeliminować możliwość unikania odpowiedzialności przez sprawców wypadków, w szczególności recydywistów. Kolejne podniesienie wysokości kar z jednoczesnym pozostawieniem luk w prawie, pozwalających na unikanie ich egzekucji, nie przyniesie oczekiwanego efektu i pokaże wręcz bezradność państwa wobec osób, naruszających prawo.

Kluczowym postulatem dotyczącym poprawy bezpieczeństwa na polskich drogach jest stworzenie w ramach administracji rządowej instytucji wiodącej, odpowiedzialnej za kompleksowe zarządzanie obszarem bezpieczeństwa na drodze. Apelują o to od lat instytucje i organizacje zajmujące się poprawą bezpieczeństwa drogowego. Mówił o tym zarówno raport Banku Światowego, jak też wnioski z raportu Najwyższej Izby Kontroli. Potrzebujemy niezależnej, eksperckiej instytucji, silnie umocowanej w strukturach państwa, która w kompleksowy sposób będzie mogła zajmować się tworzeniem systemu bezpieczeństwa drogowego, a także skutecznie egzekwować jego realizację u poszczególnych podmiotów państwowych.

Działania, które w naszym odczuciu powinny być zrealizowane w trybie pilnym, a które powinny przynieść szybkie efekty, są:

- podniesienie efektywności systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym poprzez głęboką modyfikację zasad odpowiedzialności za naruszenia ujawnione za pomocą urządzeń rejestrujących oraz zwiększenie sieci fotoradarów poprzez przywrócenie możliwości instalacji fotoradarów przez samorządy (powrót do sytuacji prawnej sprzed błędnej decyzji z 2015 roku);
- w ramach działań zmierzających do poprawy sytuacji kadrowej Policji, priorytetowe potraktowanie komórek policji drogowej, dofinansowanie i zwiększenie patroli drogowych;
- szkolenia dla sędziów z problematyki związanej z bezpieczeństwem drogowym - obecnie sędziowie zbyt łagodnie podchodzą do przestępców drogowych, co może być wynikiem zbyt małej świadomości, jak drastyczne łamanie prawa drogowego wpływa na podniesienie zagrożenia innych uczestników ruchu drogowego.

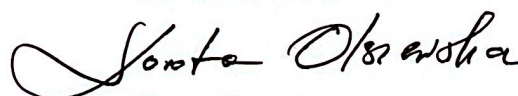
Szanowny Panie Premierze,

doświadczenia ostatnich kilkunastu lat wskazują, że społeczeństwo oczekuje od rządu stanowczych i skutecznych, kompleksowych działań, których rezultatem będzie znacząca poprawa stanu bezpieczeństwa na polskich drogach.

Wyrażamy przekonanie, że głos polskich i międzynarodowych instytucji oraz ekspertów zostanie uwzględniony w procesie poprawy bezpieczeństwa na polskich drogach. Partnerstwo dla Bezpieczeństwa Drogowego deklaruje wolę pełnej współpracy eksperckiej w realizacji wskazanych powyżej zadań.

Z wyrazami szacunku,

Dorota Olszewska

Prezes Zarządu

Partnerstwa dla Bezpieczeństwa Drogowego

Stowarzyszenie Partnerstwo dla Bezpieczeństwa Drogowego od momentu powstania w 2000 roku działa na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego i zmniejszenia liczby ofiar wypadków drogowych w Polsce. Jest niezależną instytucją skupiającą przedstawicieli trzech sektorów życia publicznego: biznesu, rządu i organizacji pozarządowych. Partnerstwo jest członkiem Global Road Safety Partnership w Genewie.